

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 26.

Indult Bétsből, Pénteken, September' 26-dikán, 1828.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Újság környülállásos tudósítását adta ki Paskevits Generálisnak Sept. 9-dikén, mellyben az Akhalkalaki városa és Akhaltzik's Gerthvissi Várak megvételeit adja elő. Ennek rövid summája ez: Minekutánna a' nevezett Generális Kars. várat Kis Ázsiában elegendő őrizettel megrakta, seregeivel az említett várak felé indult, mellyek közül az első mintegy 14 német mértföldnyire fekszik Karshoz. Közelítvén Akhalkalakihoz, látta, hogy a' város köfalain egy ember se mutatja magát, sem arról lövés ellenek nem tételt. A' falakon azonban számos zászlók lobogtak. A' várba alludozás végett elküldött tiszteknek négy fegyveresek elelbe jöven ezt felelték: „Mi sem Eri-váni sem pedig Kars-i Katonák nem vagyunk; hanem Akhaltzikiak, nintsenek sem feleségeink, sem vagyunk. Ezeren vagyunk, kik mindnyájan készek a' vár falain meghalni.“ Termetek és viseletek azt mutatta, hogy szavokat teljesíteni fogják. Ezek az Akhaltzikiak esmeretes vitéz emberek; kile prédálásból élnek, 's ha üzőbe vétetnek, váraikba veszik magokat. Ezt megértvén, éjjel ágyúzó és homba hányó sántzokat hanyattunk, mellyben az ellenség majd semmi akadályunkra nem volt. A' Törökök nem kevéssé álmétkodtak rajta, midön reggelre

kelve a' mi batteriáinkat megpillantották. Azonnal elkezdének felénk keményen ágyúzni; de ágyúikat tsak hamar elhallgattattuk 's haszonvehetetlenekké tettük; bombáinknak pedig az a' foganatja lett, hogy a' várbeli katonaság mind a' pintzékbe futott. Senki sem mutatván már magát a' város köfalain, ágyúinkat azoknak ledöntésekre szegezttük, más felől pedig a' vár kapuinak. Az első lövések már egészen rémülésbe hozták a' lakosokat, 's a' falakról kiabálva alludozni kezdettek; az alatt pedig a' vár tulsó részén az őrizet egy része kétél lajtörjákon lehotsátkóvzán, szafadásban keresték szabadásokat. Ezeket a' mieinknek egy része üzőbe vévén többnyire leaprították, más része pedig úgy mint két Kompania ugyan azon lajtörjákon a' várba felmászván, a' várbeliek azonnal megadták magokat. A' várbeli 1000 emberből állott őrizet közül 500 fogságba esett, 600-an elhullottak vagy sebbe estek. A' várban 14 ágyút, 21 zászlót és sok hadi szerelmet találtunk. A' várbelieknek akkor jött 1500 ember segítségekre, midön már azt elfoglaltuk. Ezek tehát; látván mi történt, nyakra före vissza húzták magokat, de Kozákjaink üzőbe vették őket, 's a' hegyekre vivő szoros mély úton utól érven, többnyire özsvagdalták. Ezen szerentsés elfoglalás után a' Generális Gertvissi vára ellen indult, melly

ugyan magában kitsiny erősség, de egy hozzá férhetetlen köszálon fekszik bényulva a Kúr vizébe, Akhalkalakitól mintegy négy mérföldnyire. Az elébbeni várból elfatottak, már ennek őrizetét annyira elremítették, hogy három ágyú lövés után mindjárt alkudozni kezdettek, 's magokat megadták. A' várban 15 ágyút, és egy mozsár ágyút találtunk, sokelességgel és hadi szerekkel együtt.

Jóniai Szigetek.

Corfuból Sept. 11-dikén. Veli-Bei-Jazza, ki, a' mint már megírtuk, az Albániai Seraskierrel megbékélt, Sept. 5-dikén Prevesába ment, 's azonnal parantsolatot adott az öbölben állott hadi hajóknak, hogy kivezvéen Santa Maura szigeteig száguldozzanak, minthogy ő bizonyos Görög hajók megjelenésétől tartana. Más felől azt a' tudósítást vette Veli-Bei, hogy Hertzeg Ipsilanti Demeter Megarától seregeivel megindult, és Prevesát a' száraz felől fogná megtámadni. Ehezképest a' Bei Scalle szigetét Prevesa előtt oltalmazó állapotba igyekezett helyheztetni, megparantsolván, hogy a' szigetnek megerősítésében Törökök, Görögök egy aránt dolgozzanak, és sántzokat készítsenek. Ezenkívül Prevesa lakosaitól 50 ezer piasztert kívánt költsön, és minden személytől ki 16 esztendőt meghaladott egy Spanyol tallér adót.

Curch Generálisról, a' ki Görög Országának nyugoti részén vezérkedik, a' Prevesai levelek ezeket írják. Sept. 1-ső napján magához gyűjtötte Curch Gen. az alatta szolgáló seregek Kapitánjait 's tudtokra adta, hogy hat héti hópénzket kifizeti. Ezek azt kívánták, hogy a' Praesidensnek e' felől szólló rendclését mutatná elő a' Generális, mellyet a' Gözhaszról mindjárt elő is hozatott. Meggyö-

zödvén e' szerént a' Kapitányok a' dolognak igazsága felől, azon megnyugodtak és eloszlottak. Azomban délután, mintegy 1500 békélenkedők rámentek Curch G. házára, 's fegyveres kézzel kényszerítették, hogy nekik 5 hónapi zsoldjokat fizesse ki. A' part előtt álló hajók a' lázzadást észre vévén ágyúikat a' pártosok ellen fordították, 's várták a' Generális jeladását a' tüzelésre: de a' Kapitányok őket ígéretekkel letsendesítették. A' mint Mitikából írják, Curch Generális Eginába fog menni, mivelilly pártos népnek vezére lenni nem akar. Megtetszik ebből, mennyire szüksége van Görög Országának arra, hogy fegyverviselőit a' Frantzia sereg Katonái fenyítékre és egyetértésre tanítsa.

Nagy Britannia.

London Sept. 12-kén. Clarence Hertzeg tsak ugyan nem vállalta fel a' Fő Admirálsi Hivatalt. Lord Melville lett az Admirálitás első Lordja, a' kinek helyébe Kelet-Indiai dolgokra ügyelő Ministerré Lord Ellenborough neveztetett. — Gróf Belmore Jamaikai Kormányozóvá tétetett. —

Knighon William Úr Angliába érkezett. (Ezen tudósítás alkalmosságával a' Globe nevű Ujságlevél azt a' megjegyzést teszi, hogy ez legalább is huszadszori útazása Knighon William Urnak az Európai Szárazról Angliába a' közelebbi két esztendő alatt. De mély titokban tartatik szüntelen Doverben és Calaisban a' nevezett Urnak megérkezése és elútazása.) — A' Királyi Collegium számára Aláírás által ajándékozott summa 168,000 f. sterlinget teszen. Epülethely az Oskolának megints véve — a' mint mondják a' Regent-Párkban fog épülni.

Irlandiában a' Vice Királyhoz egy

Felirást küldöttek sok Megyék, mellyben forrón köszönik, hogy az Országbeli két egymás ellen fel ingerlett Felekezetek békéltetésén és egyesítésén buzgón és böltsen munkálkodik. A' Vice Király a' mit erre válaszolt, az Országgal ötet még inkább szeretteti. „Ez eddig mind jól van, — így szól a' Times — a' V. Királytól nem is lehet többet várni, mint a' mennyit tesz. De most már a' Parlamentnek kell sietni az Irlandiai nép segítségére. Mert különben nem lesz olyan V. Király, a' ki a' békét fenntarthatja; mind addig, míg azon kárhozatos törvény el nem töröltetik, melly az Ország öt hatod részét Politikai meg alacsonyítatásban tartja.“

A' mint a' Dublini Újság írja, a' Katholikusok ügyében így vagynak a' nevezetesebb Újságlevelek megoszolva: A' Katholikusok barátjai: a' Times, Globe, Sun, Morning-Cronicle, Traveller, Register, Examiner, Atlas, Spectator és News; az ellenkező részen vannak: a' Courier, New-Times, Standard, Morning-Post, Age, Bull, Theological Review, Magazine.

Lisbonai (Aug. 30-káról szölvő) levelek szerint Doyle és Young Urak a' fogságból tsakugyan nem eresztettek ki, mivel az ő szabadon hotsáttatásokról hozott ítéletet a' Pö Törvényszék még nem erősítette meg. — Egy Johnson nevű Úri ember nem sokkal ez előtt Londonba ment. Erről azt hirlelték, hogy az Országglószéktől D. Miguelhez leveleket vitt. A' Courier ennek ellene mond „az Országglószék Johnson Urat nem is esmeri.“

Azon a' zavarodáson és ijjedésenkívül, mellyet az Astleyi Játékszínen (a' mint közelébb írtuk) egy Elefánt okozott, még másképpen is megjárta a' Rözönség. Az Elefántnak t. i. mikor a'

játszószíntre felvezették egynéhány Butellia sert adtak, de a' mit az nem nyeltte, hanem az órában tartott — 's később mikor a' Nézők felé megindult, sebes fúvással adta ki és a' sok drága Fököttöt, kalapot, 's ruhát tökéletesen beavatta.

A' Vénus nevű Gőz-hajó az Irlandiai partoknál törést szenvedett; a' portékákat 's mindent a' mit a' víz a' part-ra kivetett, a' lakosok felszedték. A' Pap (Katholikus) a' következő Vasárnap a' lelkekre beszélt, 's megvilágosította őket, hogy tartoznak mindent a' Hajó tulajdonosának vissza adni; vissza is adtak. Az Assecuralo Társaság ezt Londonban megértvén, az Ekklesia szegényeinek pénzt küldött, magát pedig a' Predikátort egy szép ezüst pilkszissel ajándékozta meg.

Mikor a' minap Green Ur Canterburyban a' levegőbe Mongolfier hajón felszállott, (A. M. K. 14. 121 lap.) az ég tiszta volt, úgy hogy egész Kent és Sussex tartományját beláthatta, sőt Frantzia Országba is néhány mértföldre belátott. Őt fertály óráig volt a' magasságban; akkor kibólsátván a' gáz-ból (levegőből) leszállott. A' Tengerhez közel egy rétre. Doverban pénzt szednek Green Ur számára, hogy próbát tehessen a' Kanalison keresztül Európába által szállani. — Tudva van, hogy ez előtt 45 esztendővel Lunardi és Jeffrey már egyszer ezen próbát szerentsésen ki vitték; de a' kik azolta ezt a' levegői utat próbálták, mind elveszttek. Green Ur bíztatja magát, hogy probatétele jól fog kiütni.

A' Hajós Gazdák panaszt adtak bé a' volt Minister Huskisson Ur által béhozott új Systema ellen. Hertzeg Wellington meg ígérte, hogy panaszszáikat megfogja vizsgáltni. — Falmouthba 1500 Portugallust hozott Corun-

nából, hat Anglus Bárka. A Spanyol Tisztviselők mindent elkövettek, hogy ezeket hazájokba vissza térítsék; de hijában. Sokan közzülök a' rajtok való ruhát is készebbek voltak eladni, 's az Utazás költségeire fordítani — mint sem Portugalliába vissza menni. — Plymouthban is sok (1000-nél több) hazájából kifutott Portugallus van. Ezeknek a' Brasiliai Követ fizetést ad; egy hónapra előre ki adatta nekik a' Soldot.

Skótziaiban az Algini Nagy Templom omladékai alatt egy koporsóra találtak, mellyet sok jelekből a' Dunkán Királyénak, a' kit Macbet megölt, tartanak.

Nápolyi Királyság.

Nápoly Sept. 6-kán. Azon Hajós-sereg, melly Tripolis ellen ki indult, Aug. 22-kén oda elérkezett. A' Hajós-Sereg Vezére Karafa követet küldött a' Beihez és próbálta szóval reá bírni, hogy kívánságától elállván a' békességet ne rontsa meg. Tanátskozások tartattak az Anglus és Toskanai Consulok jelenlétében: de a' Bei megvetett minden barátságos tanátsot és ajánlást. Ekkor a' Nápolyi Consul levette Házáról a' Királyi zászlót 's a' Várost elhagyván Hajóraült. Az ellenségeskedés elkezdődött. A' Nápolyi Hajós-sereg még akkor nap dél utáni 3 órakor elkezdte a' várost ágyúzni. De az erős szél miatt, melly tsak hamar a' tüzelés kezdete után támadt és két nap szüntelen dühösködött, az ostromnak Aug. 29-kén félbe kellett szakadni. Annyival inkább mivel a' Tripolisi várból és a' kikötőben fekvő apró ágyúzók Tripolisi Hajókról is keményen felelgettek vissza, és a' Nápolyi Hajókban kárt tettek. — Kiűtvén ekként magát a' két Státus között a' háború, a' Nápolyi Kereskedő Hajók vé-

delmére az Országgló szék minden felé Hadi Hajókat renделе ki késéröül.

Frantzia Ország.

Frantzia Admirális Rigny Ur a' Tengeri Ministerhez a' következő levelet küldötte.

„A' Conquerant Linea hajón Navarin. Aug. 8-kán 1828.

„Julius 2-kán volt szerentsém Exctziádnak jelenteni, hogy az Ekho nevű Korvétet a' Lepantói öbölbe küldöttem mint vigyázó-hajót, ne hogy azon 5,000 Albánusok, a' kik az Ibrahim szolgálaját elhagyták, magokkal Görög foglyokat és rabokat vinnének ki Moreából.

„Alig tétetelt meg ezen rendelés, mikor az Albánusok Vezerei Kóronból Nikita Görög Kapitányhoz levelet írának, szabad ki menetelt kérvén magoknak. Én akkor a' Tengeren voltam. Az Albánusok Kóronból a' Korinthusi síkságra mentek. Itt vagy Hajóra kelle nékiek ülni, vagy az Isthmuson keresztül utazni hazájokba. Az Ekho, Kapitány Chateauville Ur alatt, éppen ekkor érkezék az Öbölbe. Az Albánusok alkudni kezdtek a' Görögökkel. Ez utolsók azt kívánták amazoktól, hogy lovaikat hagyják itt nekik. Kapitány Chateauville nem vett részt ezen alkudozásokban, mint hogy neki egyedül a' Görög foglyokra nézve volt Parantsolatja; azomban úgy gondolkozott, — helyesen is — hogy az Albánusoknak mint futó ellenségnek arany hidat kell építeni. Történik azonban, hogy az Albánusok meg tudják az Ypsilanti seregéről, a' melly az Isthmusi szoros útakat örzi vala, hogy nem nagy kedve van a' ki adott parantsolatot — melly szerént az Albánusok vagonához senkinek nem szabad nyulni —

megtartani, 's attól félvén, hogy a' Görögök őket hirtelen megtalálják. Iepni: egy éjjel mindenestől meg indulnak és a' Patrászi várhoz mennek. Akh med Basa a' ki Ibrahim nevében a' várban Kommandírozó volt, próbálta őket az engedelmességre vissza vinni: de az Albániaiak reá támadtak, meg ölték, 's a' várat elfoglalták. Azólta apró tsapatonként szállítódnak által a' Tenger tulsó partjára.

„A' mi a' Görög rabokat illeti, Kapitány Chateauville ez eránt az Albánusokkal alkudozásba ereszkedett, és mind szabadon bocsátattak.

„Sajnálva jelentem Exctziádnak, hogy az Ekho, ezen alkalmatossággal az Öböl elején fekvő két Várak szakadatlan tüzelése közben ki 's be járván — nem kevésbé megrongáltatott és a' rajta lévő közzül heten megsebesítettek.

„Jelentette ugyan Kapitány Chateauville a' Váraknak, hogy ő néki a' reá bízott hivatalos dologban kellett jární, de arra semmit sem hajtottak. Nem dítserhetem meg eléggé ezen derék Tisztek és embereinek magok viseletét. En néli meghagytam, hogy a' tüzelésre ne feleljen; ő az emberiség és békesség nevében volt küldve — ezen küldetésnek ő tökéletesen eleget tett és alkalmatossága volt mind bátorságát mind szolgálatbeli buzgóságát kimutatni.“

A' Király Sept. 12-kén Colmárból Lünevillébe elutazott, a' hol Ő Felségét Borstell Burkus Generális várja, hogy Fejedelme nevében köszöntse. — A' Korona Hertzezné Sept. 14-kén Strasburgba érkezett.

Páris Sept. 18-kán. Contre-Admirál Rosamel parantsolatot vett, hogy Toulonban a' Trident nevű Lína Hájóra felülvén Moreába menjen Vice-Admirális Rigny Ur Hájós seregéhez.

B r a z i l i a.

Rio Janeiróból Jul. 13-dikán. A' Tsászár Jul. 4-dikén elkésérvén Leányát Donna Mária de Glória Királynét az Imperatrice nevű Fregáton, egész éjjel azon maradtott. Más nap hajnalban útnak indult a' Fregát egy Korvettel együtt Genuába, hol a' Királyné késéroi vel együtt kiszállani szándékozik. A' Tsászár a' kikötön kívül egy darabig elkéserte Leányát 's ott töle bútsút vévén, egy gözhajón tért vissza. Anglus Admirális Sir Otway késéri az ifjú Királynét egy línea hajóval az Ekvatorig. — Közönségesen elterjedett Rióban az a' hír, hogy a' Buenos-Ayresi Kormány-szék a' Tsászárnak a' békesség helyre állítására tzelző előleges feltételeit elfogadta és ehez képest mind a' két részről teljes hatalmú Biztosok fognának a' békesség minden pontjainak meghatározására kineveztetni. — A' Brazíliai tengeri erő most egy línea hajóból két nagyobb és négy kisebb fregáthból, 10 briggból, 25 Korvetthől és Salupból 's 16 szállító hajóból áll.

Spanyol Amerika.

A' Párisi Ujságok a' Columbiai szabad Köztársaság állapotjáról ezeket írják, Jul. 12-dikéről. Ez a' Republica meghasonlott. Az egyik fél, Venezuela, Bolívar mellé állott, a' másik Uj-Granada Santander Generálist akarta fejének, 's tsak az ő akaratiára figyelmeztett. E' szerént az egyesült tartományokat eddig öszvelaptsolt törvényes szövetség felbomlott. Az Ocannai Gyűlés, mellynek tzelja vala a' Köztársaságot új törvényes alkotmány által egybe kaptsolni és megerősíteni, eloszlott. A' Nép, melly egyedül azon Gyűlés végzéseire építette reménységét a' békesség fenntart-

hatására és boldogulására nézve, nyughatatlankodván, Bogotában, Új Granada részről újra Gyűlés tartatott, mellyben a' Követek Bolívar részére állottak. Ugyan ez történt Carthagénában is, hol 400 Követek az előbbeni Praesidentet a' Köztársaság Fejének kikiáltották. Santander reménységében megtsalatkozván, eltűnt. Ez alkalmatosságot ada arra, hogy ötet minden féle vádakkal terhelték; a' többek között azzal is, hogy 30—40 millió tallért, mellyet a' Köztársaság szükségeire költsönözött, a' maga személyes hasznára felre tett. Caracasban még nagyobb volt a' Nép öröme, mint Bogotában és Carthagénában, midőn megtudta, hogy Bolívar választott Praesidensnek vagy is Dictátornak. — Ez a' háborúra nézve, melly Columbia és Peru között kiütött, kedvező következtetésű lehet. A' Perui seregek, minden hadizenet nélkül beütöttek a' Columbiai tartományokba. Ezen váratlan történet alkalmatosságával Bolívar a' következő Proclamatiót botsátotta ki Columbia lakosaihoz: „Hadi Bajtársaim! A' Perui Kormányzók hitetlensége határtalan és Bolivia's Columbiai polgárjainak minden jussait megsértette. Minekutánna ezerféle boszszan'ásait vitézi módon eltűrtük, kénytelenek vagyunk az igazságtalanságot erőszakkal visszaverni. A' Perui seregek hadizenet megelőzése, és minden ok nélkül bérontottak Bolivia tartományába. Ezen alacsony lelkű magokviselefeből kitetszik, mit várhatunk egy olyan Kormányzékától, melly sem a' Népek törvényeire, sem a' barátság és rokonság érzéseire nem ügyel. Sok volna az ő gonosz tetteit itten előszámlálni, mellyel csak béhegedett sebeiteket sértegetném. Fegyverre tehát ezen elvetemedettek ellen, kik Köztársaságunk határát már áttalagták, és a' vitézek hazájának kebelét megfertéztetik. Déli Columbia-

nak lakosai! Fegyvert fogva siessetek Peru határai felé, ott várjátok midőn az ő meglakolások órája ütni fog. Az én megjelenésem közöttetek ad jelt a' viadalra. Bogotában Jul. 5-dikán. Bolívar.“

Portugallia.

Lisbonából Sept. 6-dikán költ tudósítás szerint Madéra szigetét Dom Miguel hadi seregei elfoglalták. Egy hajós sereg Aug. 16-dikán jelent meg a' sziget előtt, a' mellyről 22-dikben egy osztály szárazföldi katonaság szállított ki a' partra. Más nap több rendbelitárazások történtek, mellyek után a' Szigetnek Új Kormányozója kihirdette hivatalának elkezdését. Minden álmétkodott rajta, hogy a' Dom Miguel seregei olly kevés ellentállásra találta. Az eddig volt Kormányozó Valdez több más Tisztviselőkkel együtt egy ánglus hajón futott el a' szigetből.

Nyugoti India (Amérika.)

Havanából jött tudósításokból bizonyos, hogy Laborde Spanyol Admirális Juliusban Sz. Domingó szigetéhez hajózott, olly széllal, hogy azon szigetnek azt a' részét, mellyhez Spanyol Ország jussát tartja, elfoglalja. Minthogy ezt a' részt csak 4 ezer Hayti sereg őrzi, hihető, hogy váratlan lévén a' Spanyoloknak illy nagy erővel leendő megjelenések, őket meglepik és nem fognak ellentállhatni.

Spanyol Ország.

Mádríd Sept. 6-kán. Az Athénei Érsek és a' Római Sz. Szék Követje egy Kerülő parantsolatott botsátott a' Spanyol Országai Érsekhez, Püspökökhöz, Abbásokhoz 's a' t. ezeknek Helytar-

tőihoz 's minden Egyházi Elöljárókhöz, mellyben megengedtetik, hogy a' Templomokat, Klastromokat 's más Egyházi törvény alatt álló házakat a' K. Finantz-Ministerium alatt álló Tisztviselők szabadon megvizsgálhassanak, mihelyt fundamentomos gyanú van rá, hogy a' Kir. Kintstár kárára a' nevezett helyeken tilalmas tettek, tsalások, tiltott portékák ejtegetése 's a' t. követtetnek el. — Ezen Kerülő parantsolatra, mellyet a' Sz. Szék követje, a' Finantz Ministernek (Don Salmonnak) kérésére botsátott ki, az adott alkalmatosságot, hogy a' Harmintzados Tisztek hépanaszolták az Országglószéknél, melly temérdek kárt szenvedjen a' Kir. Kintstár a' miatt, hogy sok Egyházi személyek idegen Országi Portékákat hozatnak, és Harmintzadót fizetni nem akarnak, a' tiltott jószágokat megnézetni nem engedik, azokat magoknál a' Klastromban elrejtik; másokat is, kik e' féle tiltott portékákat orozva befogadnak; a' fuvaros szekereknek kaput nyitnak, és a' Harmintzadosokkal megvizsgáltatni mind addig nem engedik, míg a' szekereken lévő tiltott jószágok félre nem takarítatnak; a' Barát Klastromokban a' hol tsak 6 szál dohány plánta termesztése van Orvosi haszonra meg engedve egész kerteket azzal vetnek hé, 's a' t.

Lombard-Velentzei Királyság.

Triest Sept. 11-kén. A' Velentzei Tengeri katona Oskola 34 Nevendéljei Hajóra útvén, a' ki szabott Úti oktatások vételére Professor és Hajós Zászlótartó Agostino Milonopulo kommandírozása alatt a' f. H. 4-kén estveli 4 órakor ide Triestbe érkeztek; a' hol Generális Gróf Fresnel jelenlétében az ágyú-sütésben, árbotzfa mászásban és más gyakorlásokban ügyességeknek próbáját adták. A' Generális Úr igen meg

volt elégedve mind a' Hajón lévő tisztsággal, mind azon pontos gyorsasággal, mellyel gyakorlásaikat tették. A' hajó (il Dragone nevű) ma innen el indult, hogy útját tovább folytassa.

Német Ország.

Gotha mellett gazdag Só-aknát fedeztek fel. Erről bővebb tudósítást a' Leonhard Ur Mineralogiai Havi Irása fog adni.

Cseh Ország.

Prága Sept. 17-kén. Ma reggel oszlottak el az ide egybegyűlt Seregek hetednapi gyakorlásaik után elébbeni fekvő helyeikre. Az első Manőver Sept. 10-kén dél után volt; ekkor két tsapatra oszlott az egész katonaság (12 Batalion, 6 Eskadron, és 2 Bateria) és egyiket F. M. L. Báro Mecséry, a' másikat F. M. L. Báro Watlet vezérelvén a' következő napokon próba ütközetet adott. Mellynek végével az egész Sereg az Ország-Kommandírozó Generális Gen. Feldzeug-Meister Gróf Gyulai előtt ment végig.

Béts.

Ő Tsász. Kir. Felsége és a' Felséges Tsászárné, elvégezödvén a' Traiskircheni Próba Táborozás Sept. 24-dikén az egész Ts. K. Udvarral együtt, kívánt jó egészségben vissza tért ezen Fő Városba. Wilhelm és Agoston Pruszsziai Kir. Hertzegek is ide jöttek Badenből és a' Ts. K. Udvarba szállottak, 's egy ideig még itt szándékoznak mulatni.

Gibráltárból Genuán keresztül ide küldetett levelek szerint a' Braziliai kis hajós sereg, mellyen Ő Felsége Donna Mária da Gloria Királyné vagy on Sept. 2-dikán oda szerentsésen megerkezett és 5-dikén szándékozik útját Genua felé folytatni.

Tudományos Dolgok.

EUDAIMONIA, vagy Boldogul-
elés mesterségére tanító köz-
hasznú Filozófia. Írta Frantzia nyel-
ven Droz Jó'sef, Tagja a' Frantzia Aka-
démianak. Blumröder Agoston né-
met kidolgozása után szabadon Magyar-
ra fordította a' Klló Kiadója. (Superin-
tendens KisJános Úr) Sopronban 1827.
8 réthen. 200 lap.

Tzélja a' Tudós Fordítónak ezen
igen jeles Munkátska fordításában a' volt,
hogy az élet szelíd böltsességének fő re-
gulájit kifejtetgven, az emberi élet min-
denféle környülállásaira alkalmaztatott
tisza, és könnyen felfogható előadása
által Olvasóit bizonyos meggyőződésre
vezérelje a' felől, hogy az ember a' ma-
ga erköltsi boldogságának teremtoje le-
het; hogy mindenkinek hatalmában va-
gyon fájdalmait kevesíteni, 's örömeit
szaporítani, vagy a' boldogság mesterség-
t megtanulni. — Ehez képpest, a' Mun-
ka az életbeli külömbféle esetek és álla-
potok tekintetéből, huszonkét Részben
ugyan annyi Elméllkedésekre osztatik;
mellyeknek figyelmetes Olvasása közben,
bizonyosan mind inkább inkább közeli-
teni fog ditső elrendeltetésének tzéljához
minden, valaki a' belé oltatott erköltsi
erőket a' testi indulatok szirtjei és hul-
lámai között, balvélekedésektől ment
szabad lélekkel kormányozni megtanúl-
ja. Hathatos serkentésére lehet e' Köny-
vetske különösen a' szüléknek is arra,
hogy gyermekeik okos nevelése 's nevel-
tetése által, e' szerént vessék meg azok
jövendő boldogságának talpkövet, elég
meggyőződést merithetvén ennek olvasá-
sából arra, hogy az ifjúságnak erköltsi

jó nevelésében állana igazán a' Nemzet
boldogítása.

Debretzeni Professor Tek. Tudós
Péc zely Jó'sef Ur egy verses gyűj-
teményt adott ki ezen izim alatt: Palla's
Debrecina, seu Carmina metrica La-
tina et Hungarica, ab Alumnis I. Colle-
gii H. C. Debrecinensis, seculo, quo vi-
vitur XIX-o, ex occasionibus conscrip-
ta, etc. etc. — Debrecini 1828. in 8-vo.
176. pag. — A' Tudós Kiadó özszeszed-
te azon verszeteket, mellyeket a' régi
híres Oskola Nevendékjei bizonyos alkalmatossá-
gokra írtak, részszerént — a' mint
az Előbeszédben mondatik — emlékezet-
nek okáért, részszerént a' Tanuló ifjú-
ság serkentésére. A' verszetek nagyobb
része deák — még pedig igazi deák nyel-
ven van írva; a' Classicus szín min-
deniken meglátszik, 's többnyire ritka
könnyűséggel folynak. Megtetszik ezek-
ből is, hogy a' Debreczeni Collegium-
ban a' Classica Litteraturára különös fi-
gyelem fordittatik. A' Magyar versek kö-
zött különösen megtetszett nekünk a'
Balaton Vidékihez írt Oda. — Al-
taljában az Egésznek minden egy egy
Verszeteit gyönyörködve fogják, Miner-
va Baráti olvasni, 's erre nézve óhajtjuk,
hogy ezen jeles Gyűjteményt több Dara-
bok is kövessék.

A' pénz folyamat September 25-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	94 2/3
Az 1820-béli sorsosok,	154 1/8
Az 1821-béli hasonlók,	124 3/4
A' Bank-Aktziák kelték 1085 3/5 forinton	
Conv. Pénzben.	

Szerkeztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)